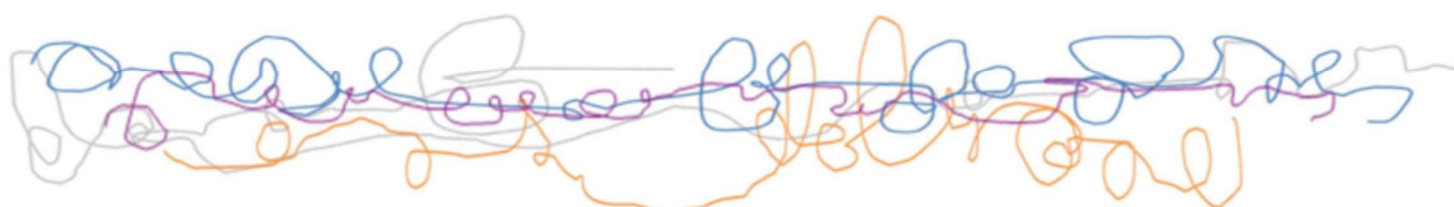

XI JORNADA D'INNOVACIÓ DOCENT TRANS@NET

**La formació a treball social i les joventuts:
diàlegs entre estudiants, professionals i
docents. Reptes d'innovació docent.**

Informe de resultats
Febrer-maig 2023
Ma. Antonia Buenaventura Rubio
Anna Mirón Fernández

INDEX

1. Introducció.....	3
2. Presentació Jornada i programa de la XI Jornada d'Innovació Docent Trans@net.....	4
3. Desenvolupament de la jornada.....	6
4. Conclusions.....	13

1. Introducció

El Grup d'Innovació Docent Trans@net de la Unitat de Formació i Recerca de l'escola de Treball Social, consolidat des de l'any 2016, compta amb una llarga trajectòria en el desenvolupament i l'aplicació de metodologies docents. Diferents professores i professors que formen part del grau han dut a terme 11 projectes d'innovació docent, fet que ha afavorit la millora i la creativitat en la docència en diverses assignatures, així com l'avançament en el traç de línies innovadores en el grau.

La pandèmia ens va fer avançar en algunes millores en la docència i en altres ha suposat una reflexió sobre la mateixa, és per aquest motiu que la XI Jornada d'Innovació Docent de Trans@net té un doble sentit. Per una banda, ser un espai de reconeixement dels projectes d'innovació docent duts a terme pels docents al llarg d'aquests anys i, alhora, mostrar els projectes actuals. Per aquest motiu, es proposa una presentació de pòsters de cada un dels projectes desenvolupats que es podran visionar durant tota la jornada. I per altra banda, fruit dels anys d'innovació i creativitat del grup, la reflexió ens condueix a una (pre)ocupació sobre com els canvis en la societat actual afecten a les joventuts i quina ha de ser l'evolució en la formació universitària del Treball Social. Sobre aquest últim punt es planteja una jornada participativa i de diàleg entre estudiants, experts, professionals i docents, en un format de taula rodona i taller participatiu tant en horari de matí com de tarda. Com en edicions anteriors, la jornada serà organitzada per docents del grup d'innovació i per estudiants del grau. A més, hi haurà una activitat lúdica cultural que serà organitzada per un grup d'estudiants de l'assignatura de Treball Social Comunitari amb col·laboració de la tutora del grup, dels estudiants de la comissió d'estudiants així com de persones membres del Consell d'Estudis de Treball Social.

2. Presentació Jornada i programa de la XI Jornada d'Innovació Docent Trans@net

El programa que es va confeccionar per a la jornada és el següent:

PROGRAMA

9:30 a 9:40. Cándid Palacin, director de la UFR, Escola de Treball Social, Ma. Antònia Buenaventura. Presentació de la Jornada.

9:40 a 10:00. Oscar Núñez, delegat del Rector pel Programa RIMDA (Recerca, Innovació i Millora de la Docència i l'Aprenentatge). Actualitat i futur dels projectes d'innovació docent a la UB.

10:00 a 11:00. Taula rodona: Joventuts, reptes actuals i de futur. Modera: Mercedes Serrano

- Saleta Fabra Antón. Observatori Català de la Joventut.
- Martín Correa-Urquiza. Joves i salut mental. Universitat Rovira i Virgili.
- Júlia Rosanna Sánchez Valverde, presidenta del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya.
- Lucía Aliagas. Acció Jove de CCOO.

11:15 a 12:15. Taller participatiu. Dinamitza Marta Arranz.

12:15 a 13:00. Debat i conclusions a càrrec d'Araceli Muñoz.

Tancament. Ma. Antònia Buenaventura

13:00 a 15:00. Vermut comunitari i activitat cultural a càrrec de la comissió estudiants del grau de treball social.

15:30 a 15:40. Adela Boixados sots directora de la UFR, Escola de Treball Social, Ma. Antònia Buenaventura. Presentació de la Jornada.

15:40 a 16:00. Oscar Núñez, delegat del Rector pel Programa RIMDA (Recerca, Innovació i Millora de la Docència i l'Aprenentatge). Actualitat i futur dels projectes d'innovació docent a la UB.

16:00 a 17:00. Taula rodona. Necessitats i reptes de futur de la formació en el treball social a la universitat. Modera: Ferran Cortés Izquierdo, cap d'estudis de Treball Social Universitat de Barcelona.

- David Rodríguez Abellán, Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya i professor de Treball Social de la UB.
- Marta Venceslao Pueyo. Professora d'Educació Social de la UB.
- Elías Rugina i Rita Marasova, estudiants de tercer i membres del col·lectiu LGTBI de la Facultat d'Educació de la UB.
- Paula Cuneo, estudiant de quart i membre del col·lectiu de Sabers Migrants de l'Escola de Treball Social.
- Mercè Gavalrà, Consell d'Estudiants de Treball Social de la UB.

17:15 a 18:15. Taller participatiu. Dinamitza Josep Maria Mesquida.

18:15 a 19:00. Debat i conclusions a càrrec Jordi Sancho.

Tancament. Ma. Antònia Buenaventura

3. Desenvolupament de la jornada

La jornada es desenvolupà íntegrament en un mateix dia, el 15 de febrer de 2023, a la Sala Teatre del Campus Mundet de la Universitat de Barcelona. La seva estructura es conforma per dues sessions, una de matí i una de tarda, amb un vermut comunitari i activitat cultural al migdia. I una sessió de pòsters de tots els projectes desenvolupats pels docents del grup d'innovació docent al llarg dels 11 anys que el grup és consolidat. Tant la sessió del matí com la de la tarda es conforma per una presentació del Programa RIMDA, una taula rodona, dinàmica/activitat i un debat i conclusions finals com a tancament. A continuació, es desenvoluparan les diverses parts que van conformar la jornada.

Imatge 1. Cándid Palacin, director de la UFR, Escola de Treball Social i Ma. Antònia Buenaventura, coordinadora del Grup d'Innovació Trans@net

Primera part de la jornada

La primera part de la jornada va estar encapçalada per la taula rodona conformada per Saleta Fabra Antón (Observatori Català de la Joventut), Martín Correa-Urquiza (Joves i salut mental. Universitat Rovira i Virgili), Júlia Rosanna Sánchez Valverde (presidenta del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya), Lucia Aliagas (Acció Jove de CCOO), moderada per Mercedes Serrano.

Imatge 2. Membres de la primera taula rodona

La taula rodona es va estructurar en les següents preguntes

- Quines són les principals necessitats dels i les joves avui a l'hora d'avançar en el seu procés emancipatori? Dificultats que es poden trobar, respostes per part de les institucions.
- Com afavorir la participació dels joves en els diferents espais socials? Espais de participació més utilitzats, elements claus a tenir en compte
- Com facilitar la participació dels joves en els diferents contextos?

Es van extreure un gran nombre d'idees. La proposta principal va recaure en posar als joves al centre.

Els convidats van destacar tota una sèrie de dades sobre la realitat de la joventut a Catalunya. A l'actualitat hi ha grans dificultats per l'emancipació dels joves. Aquesta situació és deguda als efectes de les crisis que s'han anat succeint, com són la crisi del 2008, la crisi de la COVID-19 i la crisi actual de la inflació dels preus d'aliments bàsics.

Juntament amb aquestes dificultats econòmiques contextuais, se suma que el 85% dels joves de menys de 29 anys estan fora del mercat de treball. El mercat laboral cada vegada il·lustra més una realitat precària, encapçalada per treballs temporals i amb unes condicions i salaris cada vegada pitjors. Aquests elements són el marc d'una actual situació de pobresa i precarietat entre la gent jove, edificant-se com un problema estructural del sistema.

Davant la precarietat, els joves no confien en les institucions, no senten la protecció que haurien de sentir per part dels ens que han de conservar els seus drets fonamentals com poden ser l'habitatge o el treball. Per exemple, en altres països de l'Europa Nord tenen polítiques de protecció social específiques i mecanismes per a que els joves es puguin emancipar. En països amb més habitatge social el jovent és un dels més beneficiats. Per tant, els integrants de la taula coincideixen en que hi hauria d'haver una millora a nivell laboral, salarial, a més de les condicions d'habitatge i el preu de l'energia.

Per tant, hi ha la necessitat de fer reformes estructurals i treballar els eixos de desigualtat (educació, treball, habitatge...).

Un altre aspecte que es va tractar va ser el del concepte de joventut. De què parlem quan mencionem la joventut? Com podem definir què i qui són la joventut? Podem trobar franges d'edats diferents, depèn dels focus d'anàlisi. Es parla d'idea de transició, d'emancipació... Hi ha una idea de linealitat del procés. També es parla d'eix de desigualtat... Per tant, és impossible de donar una única definició sobre la joventut, donat que hi ha diferents formes d'enfocar-les. Encara més a l'actualitat, en la que la joventut, per entendre'ns, no segueix una evolució i procés lineal, sinó que trobem situacions reversibles, trencament de trajectòries i trajectòries vitals no complertes.

En relació al tractament actual de la joventut, aquesta és una part de la població considerada poc rellevant a nivell polític (voten poc...). I, per tant, no se'ls té en compte a l'hora de fer polítiques públiques. Tampoc a nivell laboral, on l'ingrés mínim vital no està construït en la lògica de la gent jove. Per altra banda, l'habitatge afecta a la situació d'emancipació.

Identifiquem un discurs de que els joves no participen en la política institució, la qual és molt tradicional i rígida. El jovent actual té altres noves formes de participar, altres intermediaris... Solen ser participatius, però no a través dels mecanismes institucionals.

S'ha d'anar cap a una participació dels joves amb una adquisició de competències i mecanismes per poder participar en estructures que siguin més permeables.

Es planteja com a reptes poder reconstruir el pacte generacional i un sistema de protecció que cobreixi el contingent de la joventut amb polítiques menys generalistes. Es planteja el treballar des de la proximitat i des d'una perspectiva interseccional. S'observa la reivindicació de l'accés a un espai menys institucional per part dels joves. La mirada a altres formes de participar. Els joves estan organitzats en altres formes que no són les estructures tradicionals. Els joves han de formar part a l'hora de proposar solucions. Necessitat de compromisos i accions reals.

A mode de síntesi hi ha tres eixos necessaris a tractar: ocupació, habitatge i salut mental. Necessitat de crear pilars sòlids i regulacions de base.

1. Habitatge:
 - Parc públic d'habitatges (pels col·lectius més vulnerables).
 - Altres models habitacionals.
 - Assessorament a la gent jove sobre habitatge.
 - Regulació de les residències d'estudiants.
 - Radiografia d'habitatges per a joves.
2. Salut mental:
 - És tractada com un tabú, dins d'una societat individualista es tractada com una qüestió privada.
 - Necessitat d'una educació emocional més col·lectiva, amb un acompanyament.
 - Atenció psiquiàtrica gratuïta.
 - Incorporar una perspectiva juvenil.
 - Accions conjuntes entre totes les institucions.
3. Laboral:
 - Regulacions de les pràctiques (remuneracions).
 - Millora de la formació professional.
 - Polítiques públiques juvenils.
 - Saber quins són els drets que tenen (quan hi ha una vulneració i que fer).

En relació a un dels eixos de la jornada, la participació es considera que és necessari que la participació s'entengui més enllà dels canals tradicionals de participació, tenint en compte aquells alternatius que han anat sorgint. Els i les joves tenen la necessitat vital de poder construir les seves identitats i identifiquen que hi ha una manca de relats de referència, creant malestar als joves. En l'àmbit educatiu, pel que fa a la universitat, els joves expressen que no s'entén en un espai participatiu. Es considera el replantejament del sistema educatiu i de la universitat on hi hagi més possibilitat de participació dels i les estudiants. Es creu necessari repensar la universitat com un espai de participació per part dels i les estudiants.

En relació al malestar i en referència a l'aspecte de la salut mental, la resposta al patiment dels joves s'ha traduït en una medicalització d'aquest. A més hi ha una manca de mecanismes i estratègies generades pels mateixos joves a l'hora de gestionar la seva salut mental.

La pregunta és què s'entén per salut mental? és important com s'anomena i els significats socials que se li dona. Hi ha una estigmatització... Es creen categories diagnòstiques que acaben estructurant l'emocionalitat de les persones.

Segona part de la jornada

La segona taula rodona va estar encapçalada pels estudiants, amb una major participació, i per professionals i professorat. Moderada per Josep Mesquida, estava conformada per David Rodríguez Abellán (Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya i professor de Treball Social de la UB), Marta Venceslao Pueyo (Professora d'Educació Social de la UB), Elías Rugina i Rita Marasova (estudiants de tercer i membres del col·lectiu LGTBI de la Facultat d'Educació de la UB), Paula Cuneo (estudiant de quart i membre del col·lectiu de Sabers Migrants de l'Escola de Treball Social) i Mercè Gavaldà (Consell d'Estudiants de Treball Social de la UB).

Imatge 3. Membres de la segona taula rodona

Les qüestions que es van plantejar van ser les següents:

1. Davant el context social actual, quins creus que són els **reptes i/o les oportunitats** que presenta la universitat en general i el grau de TS en particular?
2. Tenint el context que heu descrit, **com podem millorar l'adquisició d'habilitats** que portin a **pràctiques més reflexives i crítiques**?
3. Com creieu que la **formació** en treball social pot donar **resposta a la gran diversitat** que presenta actualment la professió?
4. Com creus que es pot **aconseguir un major nivell de participació** per part de l'estudiantat?
5. Com creus que es pot millorar la **satisfacció/benestar dels diferents col·lectius** que actualment integren la comunitat estudiantil?

El contingut de la taula rodona a més destacar es pot dividir en dos gran temes a partir de les qüestions formulades als seus membres.

En primer lloc, en relació als **reptes i oportunitats** de la universitat i del grau de treball social. El sistema econòmic que genera desigualtats i la mercantilització en la universitat generen aquesta falta de participació i de reflexió crítica entre els estudiants i professionals. Comú en les carreres adreçades a gestionar la misèria. Hi ha una sensació de que el context de la disciplina és apocalíptic i les estudiants expressen l'angoixa que viuen els estudiants.

Es menciona que el més important és la capacitat de integració, d'acolliment. El repte de la facultat és acollir els col·lectius heterogenis de l'estudiantat i la seva salut mental. La universitat no s'ha presentat com un espai per a mi. Les membres de la taula mencionen que el treball social està perpetuant els problemes estructurals. També hi ha discriminació i exclusió dins de classe. Dins la docència no hi ha aquesta preocupació.

Davant el difícil context actual i les problemàtiques actuals, les estudiants justifiquen la manca de participació. Des de l'àmbit de la professió, David Rodríguez, des del Col·legi professional percebem

una falta de qualitat, una falta d'actualització. Apareixen noves lleis però potser no es forma als estudiants en una societat que ha canviat.

Darrerament s'obre una incògnita, la possible manca d'una visió transformadora i el desenvolupament des de treball social de poder potenciar l'acolliment de malestars diversos.

En segon lloc, expressats aquestes idees, es planteja què es pot fer des de la formació.

La gran idea que es repeteix el llarg de la sessió és "més i millor teoria i més i millor pràctica". Dues opinions que podrien semblar contradictòries.

Es proposa el treballar una teoria més sòlida que permeti reflexionar en la pràctica. Cal una politització. Si no, ens trobem amb una acceptació acrítica dels encàrrecs institucionals. Cal introduir textos, llibres, cine, etc. que facilitin pensar i generis interès. Cal donar conceptes que permetin llegir la realitat, que permetin preguntar-se quin tipus de professionals volen ser.

La universitat ha d'entendre que els professionals no es fan en la universitat, sinó en la pràctica. Cal aprendre a saber sentir el que els usuaris et plantegen, potser no en paraula, no podem esperar a 3r o 4t per a que els estudiants es trobin amb aquesta realitat. Els ulls només veuen el que la ment està preparada per entendre. . Hem d'aprendre a posar les persones en el cercle de les decisions. Cal especialitzar als estudiants com més aviat millor, cal posar més tipus de formació perquè si no, els treballadors socials desapareixen d'aquells perfils professionals. Les estudiants uneixen aquests dos mons quan parla de la teoria de rol de 4t que caldria potenciar. Cal evitar formar professionals que portin un excés d'intervencionisme.

I és que a resposta està en els nostres apunts. Com cuidar la salut mental, etc. Falta aplicar-ho. Els protocols de diagnòstics, etc. no s'apliquen en les aules. Per què no es pregunten aquestes coses en l'aula?

Un altre aspecte a mencionar són els plans d'estudis, l'assistència i la flexibilitat vers aquests dos aspectes. Es reclamen plans d'estudis més flexibles; a més destaquen que l'assistència no implica participació.

En relació a la docència es mencionen altres aspectes com facilitar la digitalització del contingut teòric, centrar-se en la docència no magistral (per exemple realitzar debats o visites), que el professorat mostri més interès en allò que diuen els estudiants. Alguns membres de la taula narren com no escolten als estudiants i que allò que mou als joves podria ser utilitzat per fonamentar l'aprenentatge.

També es destaca el tema de les pràctiques, amb una manca de contacte amb els usuaris. Els professionals com Jordi Pardo destaca el poder implementar noves metodologies que permeti des de primer curs el treball de casos.

Darrerament es menciona la participació, de la qual no es pot responsabilitzar a l'alumnat per la falta de participació. Venim d'un àmbit on preguntar està mal vist. I es fa èmfasi en les dificultats estructural

del sistema universitari, que dificulten dur a terme accions d'innovació o docència si el professorat no vol.

Les propostes que apareixen al llarg de la taula en relació als elements mencionats són:

- Més i millor teoria i més i millor pràctica. Dues opinions que podrien semblar contradictòries. Treballant una teoria més sòlida que permeti reflexionar en la pràctica. Cal una politització. Al mateix temps la universitat ha d'entendre que els professionals no es fan en la universitat, sinó en la pràctica.
- Més treball conceptual
- Aplicació a classe de la teoria treballada (salut mental, identitat, empatia)
- Cal repensar la docència, i ens han dit per on: Eliminar duplicacions o repeticions, classes més participatives, fonamentar la connexió amb altres graus i les intervencions de més usuaris, no només professionals, falta més psicologia. No es poden plantejar les classes en base a lectures, ja no es llegeix. Més vídeos, etc.
- La innovació docent pot tenir un paper molt rellevant per fer-ho. Fins i tot es podrien pivotar els plans docents al seu voltant, sense assignatures.
- És important treballar la idea de que la participació dels estudiants és clau per que també és una co-realització de la docència i formació. No es pot treballar la falta de participació d'una manera paternalista. Com buscant una tecla que si premem l'assolirà. No responsabilitzar només als estudiants. Potser hem d'atendre el professorat i utilitzar en l'aprenentatge les experiències pròpies, participatives, que sí que estan duent a terme i dels que no ens assabentem.
- Per part dels docents....ens atrevirem a fer grans canvis quan veiem molta tensió en fer petits canvis? Estem contents de treballar molt la interdisciplinarietat, però....n'hi ha prou? De vegades quan hi ha distàncies molt grans que només es poden cobrir amb un gran salt, no amb petites passes. Cal una gran transformació. Tenim el context adequat de canvi de plans d'estudis. Ens atrevim a començar un procés?

Activitat cultural

L'activitat cultural neix en clau de la participació estudiantil, d'integrar propostes de l'alumnat.

La idea primària la impulsa un grup motor d'estudiants de l'assignatura de tercer curs Treball Social Comunitari. Aquest grup motor, conformat per ... plantegen la creació d'un projecte centrat en la vida social dels estudiants del campus. La idea sorgeix davant la identificació d'una manca de relació entre els joves que cursen els diferents graus del campus de Mundet. Així neix "Mundet més enllà de les aules", idea de projecte que en marc de la XI Jornada Trans@net inicia a desenvolupar-se.

Per tal de dur-lo a terme, es creà una comissió amb alumnat interessat en participar en la realització. Alguns d'aquests estudiants també en formaven part d'associacions i grups socials del campus. L'activitat cultural, a més de cercar la interrelació entre l'alumnat també tenia com a objectiu donar a conèixer les associacions d'estudiants que existeixen, com és el club de teatre. Per tant, es crea una

comissió d'alumnat de primer a quart del grau de treball social, el qual es va reunir periòdicament per tal d'organitzar els diferents aspectes que conformen l'activitat cultural i el vermut comunitari: planificació de les activitats, menjar pel vermut, organització de l'acte, material de so, registre de participants i comunicacions i pòsters per tal de donar a conèixer l'activitat. Per tal de poder fer un abordatge de cada element, es crearen comissions conformades pels estudiants que hi participaven en l'acte.

Al final, arrel del projecte de treball social comunitari dels estudiants de tercer curs, es decidí fer un karaoke musical acompanyat d'un vermut, tot realitzat a la terrassa del bar del campus. L'activitat va ser molt ben rebuda per totes les persones que es trobaven allà, les quals van participar activament.

Imatge 4. Activitat cultural: bingo musical

Sessió de pòsters

Actualment el grup té en actiu 4 projectes d'innovació docent:

- La transversalitat en el Grau de Treball Social

LA TRANSVERSALITAT AL GRAU DE TREBALL SOCIAL

Proposta de transversalitat al llarg dels quatre cursos del Grau de Treball Social, amb un fil conductor entre les diferents assignatures, confeccionant un itinerari continuat.

Coordinadora del projecte d'innovació: Violeta Quiroga

Coordinadors/es dels cursos: Mercedes Serrano (1r), Adela Boixadós i Toni Sangrà (2n), Violeta Quiroga (3r), Eveline Chagas (4t)

METODOLOGIA

Aprentatge col·laboratiu entre professorat i estudiants.
Treball dels continguts de les jornades transversals a l'aula.
Aprentatge servei (APS).
Aproximació dels **continguts teòrics a la pràctica professional.**
Metodologies participatives.

CRONOGRAMA

Les etapes que conformen el projecte són:

1a Etapa (curs 2020-2021): Treball conjunt de la transversalitat al Grau a través dels òrgans de decisió de l'Escola de Treball Social. Plantejament d'un fil conductor i línia temàtica a cada curs. I darrerament la realització d'activitats conjuntes en cada curs amb la realització d'una jornada final.. També s'han elaborat indicadors i instruments d'avaluació.

2a Etapa (curs 2021-2025): Cada curs, segons les temàtiques i el fil temàtic, escull diferents projectes a realitzar.

OBJECTIUS

- Implementar la **transversalitat de continguts** entre les **diferents assignatures i cursos del grau** de treball social, amb un itinerari des de primer a quart curs.
- Aproximar-se a **eixos transversals** per obtenir una **mirada global** del grau
- Afavorir el desenvolupament d'una **mirada complexa** sobre les temàtiques de cada curs coordinant als docents i creant **espais compartits**.
- Afavorir la **reflexió crítica** sobre la realitat social i la diversitat de mirades.
- Construir un **espai comú** entre els **diferents agents**: estudiants, professorat, professionals i activistes
- Afavorir que els estudiants assolixin un **aprenentatge significatiu dels continguts** de les assignatures
- Valorar els **efectes de la transversalitat** a l'ensenyament de Treball Social i desenvolupament del rol professional

RESULTATS

CURS 2020-2021

- **Projecte Transversal de 3r Curs.** Conformat per 3 accions transversals:

1a Acció: El Treball Social i la COVID-19, 2a Acció: El Treball Social i la ètica, 3a Acció: Camí cap a la intervenció. La 1a Acció es valorà amb un 6,71, la 2a Acció amb un 7,26 i la 3a Acció un 6,85 i un total de 7 de valoració mitjana. Destaca el seu format virtual degut a la pandèmia de la COVID-19.

CURS 2021-2022

- **Projecte Transversal de 3r Curs.** Conformat per 3 accions transversals:

1a Acció: Aproximació a la Transversalitat, 2a Acció: La innovació social en el Treball Social en un context d'emergència, 3a Acció: L'ètica en la intervenció del Treball Social. La 1a Acció es valorà amb un 7.41, la 2a Acció amb un 7.53 i la 3a Acció amb un 7,01, i un total de 7.31 de valoració mitjana.

Es va realitzar parcialment virtual per la situació pandèmica.

- **Projecte ApS Joves Migrants** a primer curs.

- **Jornada transversal sobre les migracions.**

- **Jornada "El pas... d'estudiant a professional: expectatives, reptes, il·lusions i aprenentatges".** Organitzada en el marc de l'assignatura de Supervisió II. Té com a objectius reflexió sobre la gestió d'emocions, desenvolupar la identitat professional i autocuidat, convidar a professionals, convidar a professionals recentment graduades i generar espais de reflexió. Van assistir 145 persones a la jornada.

CURS 2022-2023

- **Projecte Transversal de 3r Curs.**

- **Jornada "El pas... d'estudiant a professional: expectatives, reptes, il·lusions i aprenentatges".**

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Grup d'Innovació Docent Trans@net

RIMDA

RECENTS INNOVACIONS
DE LA DOCÈNCIA

- Reconeixement dels sabers de les persones al Grau de Treball Social a través de l'art

RECONeixEMENT DELS SABERS DE LES PERSONES AL GRAU DE TREBALL SOCIAL A TRAVÉS DE L'ART

En el marc del Treball Social el reconeixement dels sabers de les persones és una qüestió central per construir col·laborativament la intervenció i la transformació de les situacions de desigualtat social. El que també es planteja en la formació del Grau. La utilització de metodologies artístiques possibilita el diàleg horitzontal i creatiu entre les persones, els i les estudiants i el professorat.

Període 2019-2023

Coordinació: Paula Durán Monfort

OBJECTIUS

- Obrir la formació a la realitat social amb altres experiències, mirades i sabers de les persones.
- Promoure espais horitzontals que reconeguin la pluralitat de representacions, discursos i sabers de tots els actors en el marc de la formació de Treball social.
- Afavorir el diàleg entre sabers experiencials i acadèmics per construir una perspectiva més global de la realitat social.
- Afavorir la reflexió i anàlisi sobre qüestions epistemològiques i metodològiques pròpies de la disciplina de Treball Social.

METODOLOGIA

- Reconeixement del treball que estem fent a les diferents assignatures del Grau.
- Construcció col·lectiva sobre el reconeixement de sabers.
- Creació d'espais de reflexió i debat amb els i les estudiants, el professorat dels equips docents, professionals i entitats.
- Treball col·laboratiu entre estudiants, professors, professionals, activistes i ciutadans.
- Elaboració d'una proposta metodològica, que utilitzi formats creatius.
- Formació sobre l'art com metodologia creativa.
- Elaboració d'una proposta formativa para professorat i estudiants.

ACTIVITATS

Reconeixement de sabers a les diferents assignatures del Grau

- De quina Comunicació: Documentació, Intervenció a la pràctica, Experiències del Treball social.
- De quin Mòdul: Treball social en investigació social.
- De quin assignatura: assignatura a la intervenció en Treball social: Treball social comunitari, Treball social i art.
- De quin idioma: català, castellà, anglès.
- De quina assignatura: Treball social, Treball social i art, Treball social i art.

Espais de reflexió, debat i construcció col·lectiva del professorat

Espais de reflexió, debat i construcció col·lectiva amb l'estudiantat.

1r CURS DEL GRAU

- Qüestionari: estudiants 1r curs
- Grups de debat: vuit grups

Espais de reflexió, debat i construcció col·lectiva entre estudiants i professorat

- Jornada Migració de sabers i Treball social

- Working Group. Aprenentatge de les competències teòric-pràctic del treball social en grup, una construcció col·laborativa.

WORKING GROUP. APRENTATGE DE LES COMPETÈNCIES TEÒRIC-PRÀCTIQUES DEL TREBALL SOCIAL DE GRUP UNA CONSTRUCCIÓ COL-LABORATIVA

Espai simultani d'aprenentatge i adquisició de competències teòriques i pràctiques així com de creació d'intervenció social. L'aprenentatge es desenvolupa a través del treball compartit entre persones usuàries, docents i estudiants de Treball Social Grupal

Belén Parra; Ariadna Munté; Judit Castro; Meritxell Puig; Laura Jareño; Manuel Pachón; Manuel Cardoso; José Manuel Lara; José Riuz; Esther Rodríguez; Camilo Castaño; Esther García; Anna Masip; Cristina Moreno; Jeramy Molina

METODOLOGIA

Primera fase (octubre 2021-febrer 2022): preparació d'activitats, concreció de serveis i persones usuàries implicades, dissenyar guia de tipologies de grups i competències professionals i revisió d'aquesta per part dels serveis i persones usuàries implicades.

Segona fase (febrer 2022-maig 2022): implementació de les activitats (participació a les aules de professionals i persones usuàries, sessió de grup, espai de diàleg i aprenentatge cooperatiu i resolució de cas pràctic).

Tercera fase (juny 2022- gener 2023): avaluació conjunta de resultats obtinguts i elaboració de propostes de millora.

Quarta fase (febrer 2023-juny 2023): segona implementació d'activitats i avaluació de resultats i elaboració de propostes de millora.

OBJECTIUS

- Adquirir coneixements teòrics i pràctics al voltant de la intervenció de Treball Social grupal.
- Assolir competències pràctiques transversals pròpies del grau del Treball Social.
- Adquirir competències personals transversals definides en el grau de Treball Social.
- Contribuir en la intervenció social grupal duta a terme en els diferents centres d'atenció social participants en el projecte.
- Contribuir al coneixement mutu i a la construcció de coneixement compartit entre futurs/es professionals i persones usuàries.
- Contribuir a l'erradicació de la desigualtat i l'estigma.

CONTEXT D'APLICACIÓ

Assignatura Treball Social grupal
(4grups: 60 estudiants per grup)

Servei de rehabilitació
comunitària Bètula

RESULTATS PRELIMINARS

- Compartir i dialogar sobre experiències docents de Treball social de grup enriqueix el cos teòric i la pràctica del treball amb grups.
- Les persones usuàries implicades participen en la construcció de coneixement per el TS en tan expertes dels seus propis processos d'intervenció.

REFERÈNCIES

- Agnew, A., & Duffy, J. (2010). Innovative Approaches to Involving Service Users in Palliative Care Social Work Education. *Social Work Education*, 29(7), 744 -759.
- Bogo, M., Globberman, J., & Sussman, T. (2004). The field instructor as group worker: Managing trust and competition in group supervision. *Journal of Social Work Education*, 40, 13-26. h
- Carey, L.A. (2016). Group Work Education: A Call for Renewed Commitment. *Social Work with Groups*, 39(1), 48-61.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Grup d'Innovació Docent Trans@net

RIMDA

- La pràctica reflexiva com eina d'aprenentatge i millora de les competències professionals per la construcció de coneixement en el Grau en Treball Social

LA PRÀCTICA REFLEXIVA COM EINA D'APRENENTATGE I MILLORA DE LES COMPETÈNCIES PROFESSIONALS PER LA CONSTRUCCIÓ DE CONEIXEMENT EN EL GRAU EN TREBALL SOCIAL

En l'espai de la supervisió, els aprenentatges es reben del grup i les seves experiències. A través de la reflexió en supervisió, l'estudiant pren consciència dels sentiments i significats i prejudicis, tot iniciant un procés d'aprenentatge i millora de les competències professionals.

Període 2022-2024

Coordinació: Maria Antònia Buenaventura. Docents implicats: Equip Docent Supervisió I.

METODOLOGIA

Etapes:

1a Etapa

- Anàlisi de continguts, realització de grup de treball, confecció de guies, realització, avaluació i revisió de l'activitat, participació i coordinació amb altres assignatures i jornada formativa per a estudiants, docents i tutors.

2a Etapa

- Implementació de la pràctica reflexiva, realització i avaluació de l'activitat, valoració de l'impacte, implementació rubrica avaluació, participació de les altres assignatures i jornada formativa per a estudiants, docents i tutors.

OBJECTIUS

- Proposar la pràctica reflexiva intencionada, metòdica i instrumentalitzada per millorar les competències reflexives en la Supervisió I i les Pràctiques I en el Grau de Treball Social.
- Analitzar les activitats que es duen a terme a Supervisió I i Pràctiques I referides a la reflexió crítica i a l'autoconeixement.
- Acompanyar als estudiants en la reflexió cognitiva, conductual i emocional per la adquisició de competències de la titulació i les transversals.
- Realitzar activitats reflexives que permeti identificar-se amb la pràctica professional.
- Dissenyar rúbrica de validació dels aprenentatges per valorar les millores.

TRANSFERIBILITAT

Contribuir a la construcció de coneixement del treball social a nivell local i internacional. Desenvolupament de la competència reflexiva transversal per millorar la capacitat de reflexió sobre la pràctica assentant les bases del coneixement, augmentant la consciència dels valors i les actituds que es posen en joc en el procés de la reflexió per aplicar-los a la pràctica. Assessorament en matèria d'elaboració de plans d'estudi i per la presa de decisions en els processos de re disseny curricular de la disciplina de Treball Social.

FORMACIÓ

LA PRÀCTICA REFLEXIVA EN LA SUPERVISIÓ DE PRÀCTIQUES DE TREBALL SOCIAL
Jornada formativa
6 de febrer de 2023

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Grup d'Innovació Docent Trans@net

RIMDA

RECERCA, INNOVACIÓ I MILLORA
DE LA DOCÈNCIA I L'APRENENTATGE

Des de la consolidació del grup els projectes desenvolupats i finalitzats han sigut els següents:

- Docutrans: Aprenentatge transversal en la recerca d'informació

DOCUTRANS: APRENTATGE TRANSVERSAL EN LA RECERCA D'INFORMACIÓ

Projecte amb finalitat de desenvolupar de les competències informacionals a través de la creació d'una eina adreçada a la millora de la recerca d'informació.

Període 2018-2019

Coordinació: Belén Parra. **PDI implicat:** Jordi Ibarz Gelabert; Paola Lo Cascio, Núria Prat. CRAI: Rosa Zaborras

METODOLOGIA

Primera fase -Elaboració d'eina per orientar la recerca d'informació

- Revisió de fonts teòriques sobre eines
- Determinació dels treballs de les tres assignatures on s'aplicarà l'eina.
- Determinació dels instruments de cerca
- Organització, estructuració i construcció de la guia

Segona fase - Posada en pràctica de l'eina

- Elaboració d'enquesta i prova de comprensió de l'eina
- Aplicació a les assignatures
- Explicació de l'eina a les i els estudiants
- Validació d'utilitat de l'eina

Tercera fase - Difusió i implementació de l'eina

- Exposició de resultats a grup d'innovació docent
- Documentació de resultats i elaboració d'article i comunicació

OBJECTIUS

- Aprendre a planificar el procés de cerca d'informació
 - Aprendre a focalitzar la temàtica de cerca
- Aplicar procediments i estratègies de recerca documental
 - Utilitzar les eines adequades per els diferents tipus de fonts i suports documentals
- Fomentar una actitud ètica i crítica en la recerca d'informació
 - Prendre decisions utilitzant criteris de rigor científic i ètic.

RESULTATS

- Abandonament de consulta de fonts en paper i augment de les consultes electròniques.
- Identificació del risc a perdre consulta de monografies importants
- Predomini de consulta de fonts no acadèmiques en cercadors generalistes
- Poc ús d'eines d'informació especialitzada
- Predomini d'ús del català i castellà per les cerques, menor ús de la llengua anglesa (desenvolupament d'estratègies de resistència)

CONCLUSIONS

L'aplicació de l'acció docent transversal en tres assignatures aporta major rellevància i valor al procediment, tot observant en aquesta la importància de la influència del posicionament del docent. A més a més, s'evidencia que un procés documental més planificat i acurat resulta en més bons resultats en els estudiants. Pel que fa a l'eina, es cerca la millora d'alguns dels apartats, l'articulació d'una avaluació que comprometi el seu ús i el plantejament de la participació d'estudiants en la confecció de la versió final.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Grup d'Innovació Docent Trans@net

RIMDA

RESERVA DE DRECHES RESERVADAS

- Projecte estratègies narratives per afavorir l'aprenentatge del pensament complex

ESTRATÈGIES NARRATIVES PER AFAVORIR L'APRENTATGE DEL PENSAMENT COMPLEX

Projecte que presenta una aposta metodològica en l'autobiografia i la narrativa autobiogràfica com procediments i mitjans que permetin al estudiants interpretar i reconstruir les seves experiències significatives.

Coordinació: Toni Sangrà Boladeres

Participants: Silvia Iannitelli, Elisabet Tejero Gil, Toni López Rodríguez, Rosa Maria Alemany Monleon, Paula Duran Monfort, Núria Cabero Olaya

METODOLOGIA

Primera fase (set. 2015- jul/nov. 2016)

- Construcció i anàlisi del context teoricopràctic
- Disseny d'activitats per les assignatures de Rol i Identitat, Polítiques Socials i Societats en Transformació, Habilitats Socials i Comunicatives i Epistemologia
- Elaboració de criteris d'interpretació i avaluació d'activitats
- Avaluació de la fase
- Difusió de resultats de la fase

Segona fase (nov. 2016-nov.2018)

- Aplicació d'activitats
- Aplicació dels criteris d'interpretació i avaluació
- Avaluació de la fase
- Difusió de resultats de la fase

Tercera fase (nov. 2018-nov.2019)

- Elaboració d'informe sobre el projecte

OBJECTIUS

- Potenciar línies pedagògiques en les que la formació sigui una activitat de reflexió.
- Potenciar que el/la estudiant redescobreixi les potencialitats biogràfiques per pensar amb la idea de complexitat, amb una mirada transversal i multidimensional de la seva realitat personal i professional.
- Permetre que l'estudiant reconegui a través de la seva pròpia autobiografia com ha anat incorporant i transformant el coneixement.

RESULTATS

- El reconeixement d'elements concrets de les històries narrades pels mateixos/as estudiants ajuda la comprensió de la multidimensionalitat i transversalitat de la realitat.
- La metodologia autobiogràfica permet a el/la estudiant obrir una nova intencionalitat respecte a la idea de complexitat, millorant la seva comprensió.
- S'han explorat altres sistemes de transmissió de coneixements.
- Els/Les estudiants han reconegut i analitzat com han incorporat i transformat el saber i coneixement acadèmic i no acadèmic.

CONCLUSIONS

La utilització de la metodologia (auto)biogràfica permet incorporar una mirada ontològica narrativa i simbòlica com a metodologia formativa i didàctica del projecte i a més, un espai per a l'estudiant construir realitat i reconèixer-se com subjecte, com a futur professional de treball social. A més, ha permès que altres assignatures incorporessin el mètode (auto)biogràfic.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Grup d'Innovació Docent Trans@net

RIMDA

RESECCION INNOVACION DOCENTE
Estrategias Narrativas para el Aprendizaje del Pensamiento Complejo

- Projecte d'Aprenentatge i Servei (ApS) en el Grau de Treball Social

PROJECTE D'APRENTATGE I SERVEI (APS) EN EL GRAU DE TREBALL SOCIAL

Projecte que cerca l'enfortiment dels alumnes del Grau de Treball Social en el seu procés d'aprenentatge a través de la metodologia activa d'Aprenentatge-Servei a través de l'articulació d'un programa ApS des de primer curs fins a quart curs.

Període 2014-2019

Coordinació: Violeta Quiroga Raimundez

PRESENTACIÓ

Programa d'Aprenentatge Servei (ApS) al grau de treball Social : articulat a través de **13 projectes**

Han participat **407 estudiants i 8 professors**.

Dues modalitats:

- modalitat emmarcada en les assignatures
- modalitat basada en projectes transversals .

Dues tipologies de projectes:

- Investigació aplicada
- Intervenció social.

En el desenvolupament del projecte s'incloué la **figura de mentor**, un estudiant amb experiència en ApS, acompanyant als nous estudiants.

OBJECTIUS

1. Implementar l'ApS amb estudiants del grau de TS, des de **1er a 4t curs** amb la coordinació i el suport de l'Oficina.
2. Afavorir un **aprenentatge** dels continguts de les assignatures, en **contacte amb la realitat i servei** tant a les entitats com als usuaris.
3. Conèixer i **valorar** els **efectes** tant a l'ensenyament com al servei en l'aprenentatge de competències i habilitats dels estudiants.

PROJECTES

Alguns d'ells:

1r CURS:

- Comunicació i documentació: *Identitats i miralls, la creació d'identitat comunitària del barri de la Mina.*
- Iniciació a la pràctica: *Acompanyament a joves immigrants.*

3r CURS:

- Investigació aplicada en el Treball Social i Treball Social Comunitari:
La seguretat alimentària; Itineraris socials dels menors immigrants no acompanyats; Construcció memòria col·lectiva del TS; Refugiats; Sabers Migrants; Katxima; LGTB Immigrants; Baskin als barris; Dinamització comunitària al barri de la Mina; Jornada de TSC.

4t CURS:

Treball Final de grau

PROJECTES TRANSVERSALS:

- Bàskin
- Els somriures dels casals

- Projecte Teixint identitats professionals. Autoconeixement i Treball Social

PROJECTE TEIXINT IDENTITATS PROFESSIONALS. AUTOCONEIXEMENT I TREBALL SOCIAL

Projecte d'innovació docent que va tenir com a objectiu la promoció i desenvolupament de l'autoconeixement com a competència transversal al Grau de Treball Social de la Universitat de Barcelona.

Període 2015-2019

Coordinació: Tomasa Báñez Tello

METODOLOGIA

Primera fase (2015-16): anàlisi de les activitats d'autoconeixement existents.

Segona fase (2015-16 i 2016-17): conceptualització d'autoconeixement com a competència professional; definició i concreció de dimensions com indicadors d'avaluació; disseny d'entrevistes per a estudiants i fitxa d'avaluació com instruments d'avaluació

Tercera fase: elaboració de les estratègies pel desenvolupament de l'autoconeixement de manera transversal.

Quarta fase: disseny d'activitats per promoure l'autoconeixement.

Cinquena fase: (curs 2015-16 fins curs 2018-19): realització de les activitats d'autoconeixement amb els estudiants de les assignatures implicades

Sisena fase (curs 2015-16 fins curs 2018-19): disseny i implementació d'instruments de recollida d'informació i avaluació del procés i dels resultats

OBJECTIUS

- Analitzar les activitats d'autoconeixement que ja es realitzaven a algunes assignatures, per identificar objectius i plantejament i pensar la seva transversalitat.
- Conceptualitzar l'autoconeixement com a competència professional del Treball Social
- Definir les estratègies per al desenvolupament de l'autoconeixement de manera transversal.
- Dissenyar les activitats per promoure l'autoconeixement
- Realitzar les activitats amb els estudiants dels quatre cursos del grau de Treball Social.
- Dissenyar i implementar instruments de recollida d'informació u d'avaluació de l'autoconeixement com a competència.

RESULTATS

- Millora en autopercepció i autoconsciència dels aspectes intel·lectuals, emocions, actitud i valors ètics a més de característiques i aptituds personals dels estudiants.
- Millora de la identificació de la identitat personal amb el Treball Social, associació de valors personals amb la identitat professional i potencialitats en la pràctica.
- Millora en el disseny d'estratègies de creixement i desenvolupament personal i professional

CONCLUSIONS

El projecte ha beneficiat en els estudiants del Grau de Treball Social pel que fa a qualitats personals com l'autoconsciència, l'augment d'autoestima i seguretat, identificació de qualitats, reflexió sobre influències culturals i ideològiques i reconeixement de prejudicis. A nivell acadèmic, han pres consciència dels coneixements i del seu itinerari formatiu i desenvolupament professional. A nivell professional ha contribuït a la configuració de la identitat professional i la definició del rol i pràctica professional.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Grup d'Innovació Docent Trans@net

RIMDA

RECTORAT DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

- Projecte Estratègies de millora de la qualitat del retorn entre iguals en el procediment de la valoració per parelles al Grau de Treball Social

ESTRATÈGIES DE MILLORA DE LA QUALITAT DEL RETORN ENTRE IGUALS EN EL PROCEDIMENT DE LA VALORACIÓ PER PARELLES AL GRAU DE TREBALL SOCIAL.

Projecte que consisteix en la introducció d'una metodologia de treball on l'estudiant fa de revisor del treball d'un altre, tot acompanyant a l'alumnat a desenvolupar les estratègies necessàries per realitzar aquesta tasca.

Període 2015-2016

Coordinació: Jordi Ibarz Gelabert i Núria Prat Bau

METODOLOGIA

L'actuació s'ha desenvolupat a partir de les següents activitats:

- Aplicació a l'alumnat de primer i segon curs de Treball Social d'exercicis o treballs amb el procediment d'avaluació per parelles.
- Realització d'enquestes de satisfacció i discussió en el grup aula sobre l'experiència
- Valoració i anàlisi per part del professorat implicat en el projecte de les aportacions realitzades pels estudiants.
- Difusió dels resultats en els seminaris del Grup D'innovació Docent Trans@net i a través d'una Jornada d'Innovació Docent.
- Presentació de comunicació al congrés CIDUI 2016.
- Redacció d'una guia per a l'alumnat.

OBJECTIUS

- Facilitar a l'alumnat les eines per poder realitzar un treball de correcció per parelles de qualitat.
- Elaborar indicacions per a la correcció i orientar en relació als elements fonamentals.
- Creació d'una guia amb indicacions i criteris de la correcció en els procediments d'avaluació entre iguals.
- Fomentar a través de la correcció: la comprensió dels criteris d'avaluació, l'argumentació que acompanya les propostes de canvis en els continguts i l'actitud reflexiva-propositiva.

RESULTATS

- Augment de la possibilitat d'ampliar continguts i detecció més acurada de buits i/o revisió d'errades.
- Possibilitat introduir diferents punts de vista en un mateix treball
- Identificació de la necessària reciprocitat, de l'ajuda mútua i necessitat d'entendre's per realitzar la correcció.
- Major domini en diverses competències sabers, instrumentals o relacionals.
- S'identifica implicacions diverses, problemes de sincronització de lliuraments i desigualtats entre les persones correctes i corregides en relació al domini competencial

CONCLUSIONS

S'ha observat la millora significativa dels resultats aplicat el procediment d'avaluació entre iguals. Cal tenir en compte, però, que la millora depèn de la qualitat dels textos i que el tipus de correccions varien segons si els treballs són en grup o en parelles. La qualitat dels retors també s'evidencia que és més complex elaborat segons les indicacions de correcció donades pel professorat. En quant a la Guia de Correccions, s'evidencia que orienta molt als estudiants en relació a l'avaluació final i de gran utilitat també per al professorat.

UNIVERSITAT
BARCELONA

Grup d'Innovació Docent Trans@net

RIMDA

RECURSOS INFORMATICS DE MÀGISTER D'ANÀLISI I MÈTODES DE TREBALL SOCIAL

- Projecte Inter pares. Formació entre iguals al Grau de Treball Social

INTER PARES. FORMACIÓ ENTRE IGUALS AL GRAU DE TREBALL SOCIAL

Projecte que cerca l'aplicació de l'avaluació entre iguals enfocada en la dimensió formativa de l'aprenentatge, defugint la intencionalitat basada en una puntuació sobre exercicis realitzats en les diferents assignatures.

Període 2014-2015

Coordinador: Jordi Ibarz Gelabert

Participants: Jordi Ibarz Gelabert, Núria Prat Bau, Antoni Vives Riera, Montserrat Yepes Baldó

METODOLOGIA

Història Social Contemporània

Aplicació en la redacció de les conclusions del treball de curs, activitat de grup. S'informa a l'alumnat de l'aplicació del procediment i es realitza la guia específica. També es dediquen sessions de classe per explicar les característiques de l'avaluació en parelles. A través del processador de textos i el sistema de control de canvis tots els membres participàvem. Al final de curs, es realitza el lliurament i enquestes anònimes d'avaluació.

Comunicació i documentació

Aplicació sobre un treball individual, sobre el qual es confecciona la guia per l'alumne. Cada alumne era redactor i corrector d'una altra persona. La correcció es realitzava a l'aula, transmetent els suggeriments, correccions, dubtes, crítiques. La persona correctora realitzava la seva tasca a través d'un processador de textos. La incorporació dels canvis es feia fora l'aula.

OBJECTIUS

- Millorar els outputs avaluatius en les assignatures en el que es aplicat (Història Social Contemporània i Comunicació i Documentació).
- Tractar de superar la dificultat existent entre l'alumnat a emetre judicis entre iguals.
- Reforçar el caràcter cooperatiu en les tasques a realitzar en equip.

RESULTATS

- La redacció de les guies ha permès aclarir a l'alumnat els criteris per valorar positivament les activitats objectes de la innovació.
- La metodologia millora la qualitat del treball, independentment de les qualificacions, en els que no s'observen canvis significatius.
- Els/Les estudiants han acceptat i incorporat els comentaris, reconeixent la possibilitat de memòria i observant-se a les entregues.
- Els/Les estudiants expressen dificultats emocionals per la càrrega de responsabilitat del treball.
- Millora en la realització del treball grupal (complicitat, efectivitat, coordinació)

CONCLUSIONS

El procediment plantejat és una innovació en el repertori d'eines i procediments per a realitzar treballs acadèmics. És un instrument el qual millora la qualitat dels resultats acadèmics, sense tenir alts costos de quantitat de temps d'aplicació. Les grans potencialitats identificades és en referència al treball grupal: garantir la participació dels membres del grup, millora la implicació i el repartiment equitatiu i incrementa la cohesió interna.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Grup d'Innovació Docent Trans@net

RIMDA

- Projecte Fils conductors: Transversalitat docent i pensament analític a Treball Social

FILS CONDUCTORS: TRANSVERSALITAT DOCENT I PENSAMENT ANALÍTIC A TREBALL SOCIAL

El projecte presenta la creació d'un instrument (rúbrica) per l'adquisició i avaluació de la competència transversal de pensament analític (CPA) aplicada a la formació dels treballadors socials.

Període 2011 - 2014

Coordinadors: Núria Prat Bau i Marta Llobet Estany

Participants: Adela Boixadós, Jordi Ibarz, G. Vilà, B. Parra, Tomasa Báñez, Eugenia Piola, Silvia Iannitelli, Manuel Aguilar, Jordi Sancho, Candid Palacín, Josep Ma Mesquida, Montserrat Yepes, Toni Vives, Violeta Quiroga

METODOLOGIA

Construcció d'una matriu d'avaluació (rúbrica) per avaluar l'adquisició de la CPA per part de l'estudiant. A partir de propostes teòriques i el treball d'exploració previ, el professorat ha fet explícits els criteris d'avaluació. De tot l'anàlisi, s'obteniren 3 grans categories de criteris: de format, "les relacions entre conceptes", la justificació i l'adequació del treball. Després s'escollí la més propera i s'analitzà els arguments. Serà a partir dels arguments més coincidents que es van extreure els 6 indicadors/dimensions CPA:

1. Descomposició de situacions complexes i detecció elements claus
2. Identificació de relacions entre elements
3. Contextualització
4. Interpretació de la informació
5. Presentació de conclusions
6. Obre interrogants i presenta propostes

OBJECTIUS

- L'objectiu principal és afavorir el desenvolupament de la competència de pensament analític entre les assignatures de 1r i 2n de Grau.
- Dissenyar i aplicar una eina comuna per l'avaluació de l'adquisició de la CPA.
- Dissenyar les activitats d'Ensenyament-Aprenentatge que afavoriran el desenvolupament de la competència dins de les diferents assignatures
- Afavorir una comprensió transdisciplinària de la realitat social per part d'estudiants i professorat a partir d'uns eixos constructors de significat comuns.
- Construir factors generadors de desigualtat social a partir de la teoria i disciplina de l'assignatura.

RESULTATS

- L'elaboració de l'instrument (rúbrica) per avaluar la CPA i aplicació d'aquestes en una correcció a cegues d'un exercici realitzat per estudiants del curs 2011.
- Instrument pendent de validació per a la seva aplicació definitiva el curs 2014-15.
- S'ha realitzat un treball exploratori per construir les categories emergents des de la pràctica docent.
- S'ha construït un relati-exercici comú que els professors ha analitzat des de la perspectiva dels continguts de l'assignatura.

CONCLUSIONS

La construcció col·laborativa de l'instrument ha facilitat una major transferibilitat i sostenibilitat de la innovació dins els equips participants i dins l'ensenyament. També els esforços per assolir un consens semàntic mínim ha fet adquirir una visió més holística del conjunt de la formació que rep l'estudiant, possibilitant l'establiment de nous lligams entre professors i coneixements. Darrerament, destacar que la rúbrica s'ha de fer en activitats Ensenyament- Aprenentatge complexes que permetin un desenvolupament de totes les dimensions

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Grup d'Innovació Docent Trans@net

RIMDA

REINTEGRA I MILLORA LA FORMACIÓ I L'ENSINYAMENT

4. Conclusions

La trajectòria del Grup d'Innovació Docent Trans@net de la Unitat de Formació i Investigació de l'Escola de Treball Social s'ha demostrat des de la seva consolidació el 2016. Durant aquests anys, els professors han dut a terme 11 projectes d'innovació docent, fet que ha contribuït a millorar la creativitat i la qualitat de l'ensenyament en diverses assignatures del grau. La XI Jornada d'Innovació Docent Trans@net va tenir un doble propòsit, en primer lloc, va ser un espai per reconèixer els projectes d'innovació docent realitzats pels professors al llarg dels anys i presentar els projectes actuals. I en segon lloc, va ser una oportunitat per reflexionar sobre com els canvis a la societat actual afecten els joves i com ha d'evolucionar la formació en Treball Social a la universitat.

Durant la jornada, es va destacar la difícil situació de la joventut a la societat actual. Es van esmentar factors com la precarietat laboral, la manca d'oportunitats de feina, la crisi econòmica i la inflació dels preus dels aliments com a obstacles per a l'emancipació dels joves. També es va assenyalar la manca de confiança dels joves en les institucions i la necessitat de reformes estructurals en àrees com l'ocupació, l'habitatge i la salut mental.

Es va reconèixer que no hi ha una única definició de joventut, ja que varia segons l'enfocament i el context. Es va parlar de la joventut com un procés de transició i emancipació, però també es va destacar la no linealitat de les trajectòries vitals dels joves a la societat actual, en definitiva es parla de la diversitat en el concepte mateix de joventuts. Durant la jornada s'emfatitza sobre la importància de fomentar la participació dels joves en diferents àmbits socials. Es va esmentar que els joves solen participar de manera no tradicional i que cal crear espais més accessibles i flexibles per a participar en la presa de decisions i la formulació de polítiques. S'evidencia la participació dels estudiants en l'activitat cultural, organitzada per un grup d'estudiants de totes els cursos del grau de treball social, reconeixent la importància de la participació estudiantil en la planificació i l'organització d'esdeveniments. Aquesta activitat va promoure la interacció entre els estudiants de diferents programes acadèmics i va donar a conèixer les associacions estudiantils ubicades a la Facultat d'Educació.

Si fem referència als desafiaments a abordar podem concloure que s'identifiquen tres eixos principals: l'ocupació, l'habitatge i la salut mental. Es van proposar solucions com la creació d'un parc públic d'habitatges, l'atenció psiquiàtrica gratuïta, la millora de la formació professional i la promoció de la participació activa dels joves a la societat. És rellevant el paper de la Universitat i la Formació en Treball Social en la preparació de professionals que puguin abordar els reptes actuals, destacant la importància d'una formació que combini teoria i pràctica, així com la necessitat de repensar la docència i la participació estudiantil en el procés d'aprenentatge.

Durant la jornada es ressalta la importància de la innovació docent per millorar la qualitat de l'educació en Treball Social. S'esmentaren projectes d'innovació anteriors i actuals que busquen enriquir l'experiència educativa dels estudiants. En conclusió la XI Jornada d'Innovació Docent Trans@net va ser un espai enriquidor per reflexionar sobre la situació de la joventut i la formació en Treball Social, així com per destacar la importància de la participació estudiantil i la innovació docent en la millora de la educació universitària. Es van identificar desafiaments importants i es van proposar solucions per abordar-los de manera efectiva en benefici de la joventut i la societat en general.

Agraïments

Agraïm a totes i tots els docents que han format i formen part del grup d'innovació docent Trans@net per les seves contribucions a la millora del Grau de Treball Social. També als estudiants per la

participació i construcció de coneixement del grau. Agraïm a la Unitat de Formació i Recerca, Escola de Treball Social el seu suport a les iniciatives del grup. I un agraïment especial a RIMDA i a tot el seu equip.

Annex

A continuació mostrem algunes fotografies preses durant la jornada d'innovació docent.

